

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство 0811 Crop and livestock production
Спеціальність	201 Агрономія Agronomy
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Обсяг та форма семестрового контролю	Кількість кредитів ЄКТС – 4. Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 30 год., практичних занять – 10 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова викладання	Державна

Викладач	Романюк Алла Андріївна	
	Посада	Викладач агрономічних дисциплін
	Науковий ступінь	-
	Педагогічне звання	Викладач-методист, викладач вищої категорії
	Контактний тел.	067-704-45-23
	E-mail	allaromaniuk1960@gmail.com
	Робоче місце	Ауд. 11
Статус дисципліни	Вибіркова освітня компонента ОПП	
Час та місце проведення	Відповідно до розкладу	
Кількість кредитів	4 кредити (120 год.)	
Форма контролю	Залік	
Сторінка дисципліни в Інтернеті	Житомирський агротехнічний коледж https://learn.zhatk.zt.ua/ Освітній портал	

Пререквізити освітньої компоненти

Вивчення освітньої компоненти ґрунтується на знаннях здобувачів освіти із наступних дисциплін: «Ботаніка», «Фізіологія рослин», «Хімія (неорганічна та аналітична)».

Постреквізити освітньої компоненти

Перелік освітніх компонент, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: «Фітопатологія», «Рослинництво», «Агрофармакологія».

Мета та завдання вивчення освітньої компоненти

Мета: розкриття невідомих сторін механізму взаємодії рослин з організмами як нового резерву підвищення продуктивності культурних і природних фітоценозів, створення передумов забезпечення екологічно чистої продукції, що має фітонцидні властивості, в асортименті для харчової, косметичної, парфумерної та інших галузей промисловості, медицини, ветеринарної медицини, кормовиробництва, покращення фітодизайну у виробничих, житлових та відпочиваючих місцях, оптимізації використання пестицидів та покращення екологічної ситуації за рахунок розширення можливостей фітонцидного методу захисту рослин.

Завдання: формування у здобувачів освіти системи знань про лікувальні властивості дерев, чагарників, напівчагарників, багаторічних та однорічних трав, вироблення навиків визначення рослин, які містять біологічно активні речовини, що впливають на корисні та шкідливі організми, вивчення хімічного складу цих речовин і сполук, введення в культуру дикорослих, вирощування, збирання, зберігання, переробку рослин та використання їх в різних галузях господарського комплексу.

Заплановані результати навчання

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні:

знати: суть формування лікарських ресурсів природних і культурних фітоценозів, особливості вирощування цієї групи рослин за умов екстенсивного, натурального (органічного), точного та інформаційного землеробства, отруйні для людей і тварин властивості рослин, а також застосування в різних напрямках, зокрема в медицині, фітодизайні відкритого і закритого типу, бджільництві, при захисті рослин, як альтернативи синтетичним препаратам тощо;

уміти: розробляти і впроваджувати принципово відмінну модель стратегії і тактики формування і функціонування екосистем, зокрема таких їх складових, як природні і культурні фітоценози та їх біорізноманіття; враховувати лікуючі властивості рослин, які є важливою складовою природних регулюючих механізмів екосистем тощо.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє компонента

Компетентності

Загальні:

ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Навички здійснення безпечної діяльності.

Фахові:

ФК 04. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин

	для розв'язання виробничих технологічних задач.
Програмні результати навчання	ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог. ПРН 16. Організувати результативні і безпечні умови роботи.

Роль освітньої компоненти у формуванні соціальних навичок (soft skills)

Вивчення освітньої компоненти забезпечує формування у здобувачів вищої освіти низки соціальних навичок: комунікативність, допитливість, ініціативність, планування, критичне та логічне мислення; здатність брати на себе відповідальність; самоорганізованість, адаптивність та уміння працювати в команді; уміння працювати з інформацією та приймати рішення.

План вивчення освітньої компоненти

№	Назва теми	Форма вивчення та кількість годин	Завдання до самостійної роботи студента (СРС)
1	Становлення освітньої компоненти	Лекція (4 год), СРС (10 год)	Історичні факти, згадки про дисципліну. Праці вчених по вивченню і опису лікарських рослин
2	Класифікація і характеристика біохімічного складу лікарських рослин	Лекція (4 год), практичне заняття (2 год), СРС (10 год)	Стимулюючі статичні та гальмуючі властивості фітонцидів. Стійкість організмів проти фітонцидів. Алелопатія
3	Лікарські ресурси природних і культурних фітоценозів	Лекція (4 год), СРС (10 год)	Правила етикетування ЛР. Визначення рослин. Сушіння і гербаризація зібраного матеріалу
4	Основні напрями використання лікарських рослин та їх фітонцидів	Лекція (4 год), практичне заняття (2 год), СРС (10 год)	ЛР та їх застосування в косметичній та парфумерній промисловості. ЛР та їх застосування в кормовиробництві та бджільництві
5	Використання ЛР в захисті від шкідливих організмів.	Лекція (4 год), практичне заняття (2 год), СРС (10 год)	Фітонциди антивірусної і антибактеріальної дії.
6	Особливості використання ЛР в харчовій, косметичній та парфумерній промисловості, кормовиробництві та бджільництві	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (10 год)	Лікарські рослини в медицині. ЛР та їх застосування в харчовій промисловості
7	Технологічні параметри виробництва продукції	Лекція (4 год), СРС (10 год)	Культура вирощування рослин для фітодизайну в

	лікарських рослин		відкритому і закритому ґрунті. Фітонцидні основи боротьби з бур'янами.
8	Особливості вирощування та застосування лікарських рослин	Лекція (4 год), практичне заняття (2 год), СРС (10 год)	Алтея лікарська. Барвінок малий. Валеріана лікарська. Ехінацея пурпурова. Звіробій звичайний. М'ята перцева. Нагідки лікарські. Ромашка лікарська.

Методи викладання

Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення); практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, виконання практичних робіт); методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, тестування); методи стимулювання (роз'яснення мети вивчення предмета, висування вимог, заохочення); інформаційні методи (мультимедійні презентації).

Терміни виконання та перескладання

Усі навчальні завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін відповідно розкладу. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбувається за наявності поважних причин з дозволу завідувача відділення; практичні роботи, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (30%). Порядок повторного проходження контрольних заходів в коледжі регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ЖАТФК» та «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в ЖАТФК» <https://zhatk.zt.ua/dostup-do-publichnoyi-informacziyi/osvitnya-diyalnist/> Відповідно до локальної нормативної бази повторне складання підсумкового контролю допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії за участю завідувача агрономічного відділення та кафедри, відповідальної за реалізацію ОК. Оцінка, яка отримана в результаті другого повторного складання є остаточною. Для підвищення позитивної оцінки з освітнього компоненту складання здійснюється тільки один раз на підставі заяви здобувача освіти.

Академічна доброчесність

Здобувачі освіти мають дотримуватися вимог нормативно-правових актів стосовно академічної доброчесності, що наведені на сторінці «академічна доброчесність» сайту ЖАТФК.

<https://zhatk.zt.ua/wp-content/uploads/2020/11/polozhennya-pro-akadem.dobrochesnist.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання завдань поточного та семестрового контролю, контрольної роботи. Виконані навчальні роботи здобувач може перевірити на наявність текстових запозичень, використовуючи програми відкритого доступу <https://zhatk.zt.ua/wp-content/uploads/2024/11/polozhennya-pro-plagiat-popr.1.pdf>

У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

Оскарження результатів оцінювання

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою на директора коледжу, заступника директора з навчальної роботи, завідувача кафедри. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в ЖАТФК https://zhatk.zt.ua/wp-content/uploads/2024/12/polozhennya-pro-ocinyuvannya-navchalnih-dosyagnen_compressed.pdf

Контроль знань

Планується проведення поточного контролю під час аудиторних занять, контроль якості виконання СРС, рубіжного контролю у формі захисту практичних робіт, контрольної роботи, підсумкова атестація у формі заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Вигера С. М. Фітонцидологія з основами вирощування та застосування фітонцидно-лікарських рослин. Житомир, 2009. 216 с.
2. Вигера С. М. Фітонцидологія з основами вирощування та застосування фітонцидно-лікарських рослин. Київ, 2011. 157 с.
3. Гродзинський А. М. Основи хімічної взаємодії рослин. Київ, 2013. 336 с.
4. Жарінов В. І., Остапенко А. І. Вирощування лікарських, ефіроолійних, пряносмакових рослин. Київ, 2014. 262 с.
5. Лікарські рослини в науковій медицині. К. : Нива, 2008. 74 с.
6. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник. Київ, 2002. 448 с.
7. Писаренко В. М., Писаренко П. В. Захист рослин : екологічно обгрунтовані системи. Полтава, 2010. 188 с.
8. Товстуха С. С. Фітотерапія. К : Здоров'я, 2013. 319 с.